



*Ve válce je člověk jak syrové dřevo, jdoucí do ohně... (na snímku Nikolaj Kravčenko a Viktor Afončenko)*

### **Autor: Andrej Rodnov**

Textem Andreje Rodnova letošní „válečnou řadu“ článků (Brasillach, Jünger, Remarque, Limonov) prozatím uzavíráme. Kdo zná i naši „kapesní edici“ (Evola - Codreanu - Degrelle), ví již asi, proč právě jím.

*Do boje šli se jménem Krista...*

Lidé k Bohu přicházejí různě. Pro Nikolaje Kravčenka byla cesta k Bohu nejen dlouhá, ale i velmi nebezpečná. Byla to cesta válečná.

Na vojnu byl povolán v roce 1983. K 21. stavropolské brigádě VDV se nedostal náhodou. Nikolaj se narodil na Čukotce a celé dětství prožil s otcem na lovu. Otec ho brával s sebou od nejmladších let a učil ho životu v přírodě, chtěl z něho mít opravdového muže. Nikolaj se naučil skvěle střílet a to sehrálo rozhodující roli při jeho povolání mezi odstřelovače. Vojenskému řemeslu se stavropolci učili v Taškentu, v podmínkách podobných afghánským. Tam však nakonec nasazen nebyl. Po skončení služby se vrátil do vlasti. Mnoho pracoval a nakonec se stal ředitelem hřebčince.

„Do války, do Čečny, jsem si nežil špatně,“ vzpomíná. „Měl jsem vše, co člověk potřebuje. Pouze tam uvnitř, v duši, cosi chybělo. Každý den jsem koukal na televizi, četl noviny - všude bylo pouze jediné. Všude Rusy a vůbec Slovany urážejí, jako bychom byli nějaká chátka. Krátce, v roce 1994 jsem se rozhodl vše opustit a odjet do Jugoslávie, na pomoc Srbům.“

Matka s jeho rozhodnutím nejprve nesouhlasila, nemohla však najít odpověď na otázku: „A kdyby s tebou někdo udělal to, co se Srby a na pomoc by nikdo nepřišel jenom proto, že ho matka nepustila?“ Cesta z daleké Čukotky na Balkán vedla přes Moskvu. Zastavil se na pár dní v Moskvě, pobýval v Sergijev Posadu, přivezl balíček pro krajana. Byl zcela ohromen velkolepostí Trojicko-sergijevské lávry, o níž dříve neslyšel. Na této svaté zemi se v něm, podle vlastních slov, utvrdila pravoslavná víra s novou silou.

Do Jugoslávie Nikolaj nedojel. V Abcházii se rozhodl ke službě v kozáckém praporu zvláštního



určení (Specnaz – *specialnoje naznačenije*, jednotky zvláštního určení – pozn. překl.)

Po rozpuštění útvaru osud Nikolaje svedl s důstojníkem, jehož dobře znal. Nemusel Kravčenka dlouho přemlouvat. Znovu se přidal ke své brigádě.

V létě 1994 to už bylo jasné – válce v Čečně se nelze vyhnout. Na území povstalecké republiky se stavropolští rozvědčíci objevili dlouho před příchodem federálních vojsk. Seznamovali se s prostředím, zjišťovali, jak se vyvíjejí události, jak probíhají potyčky mezi příznivci Dudajeva a jeho opozicí.

Těsně před začátkem války se brigádě nedostávalo důstojníků. Velitelství vymohlo pro čtyři veterány, mezi nimiž byl i Kravčenko, důstojnické nárameníky. „Specnaz“ stavropolské brigády se dostaly do boje v prvních dnech války.

Realita byla mnohem horší, než bývá vidět ve filmu. V noci z druhého na třetího ledna 1995 se dostalo osm průzkumníků, mezi kterými byl i Nikolaj, a čtyřicet nezkušených vojáků do obklíčení. Zkušení vojáci pochopili, že živí se odtud sotva dostanou. „Přichází chvíle, kdy každý z nás myslí na Boha...“ zpívá se v písni. V takové situaci byl i Nikolaj Kravčenko.

„Řekl jsem: Pane, jestli se probijeme a zůstaneme naživu, postavím chrám. A když chrám sám nepostavím, budu aspoň pracovat na jeho stavbě.“ Pán Bůh byl tu noc na straně ruských vojáků. Osmačtyřiceti pěstmí se rvoucím bojovníkům se podařilo probít ke svým a dokonce beze ztrát.

„Ve válce je člověk jak syrové dřevo, jdoucí do ohně. Válka – to je oheň. Opálí se, zbytná slupka odpadne. Člověk přemýšlí o celém svém životě. V Grozném bylo mezi námi za jedinou noc pokřtěno dvě stě lidí. Kněz neměl dost křížků, jinak by pokřtěných bylo ještě víc. Zapamatoval jsem si jeho slova: ‚Jsem nejšťastnější kněz, neboť jsem slyšel, jak vojáci šli do boje a volali: Kristus vstal z mrtvých!‘“

V devadesátém šestém roce se Nikolaj znovu vydal bojovat. Před odjezdem chtěl ještě pobýt v Trojicko-sergijevské lávře. Tam se zpovídal starci Kirillovi – duchovníku lávry. Otec Kirill, sám bývalý voják, veterán Velké vlastenecké války, mu řekl: „Tvoje válka skončila,“ a navrhl mu, ať v lávře zůstane. „Nejprve jsem to bral na lehkou váhu, jakýpak může být z odstřelovače kněz? Potom jsem si ale vzpomněl na příhodu z Grozného. Vždyť proč nás Bůh zachoval živé? Já Bohu slíbil postavit chrám a dosud jsem slib nesplnil... Vzpomněl jsem si ještě na jedno. Padl můj kamarád. A dva dny před operací v Gudermesu se mi o něm zdálo. Skočil jsem za pancíř a on řekl: ‚Bud' opatrný, jsou tam – miny. Jestli nechceš slézt, modli se'. Ráno jdeme do akce a mám v hlavě: ... tak se modli. Dali jsme pozor na nástrahy a jako zázrakem zůstali živí.“ Nikolaj se nerozhodoval naráz, ale nakonec v lávře zůstal. Právě tady, v Trojicko-sergijevské lávře, našel po Čečně duševní rovnováhu.

„Vzpomínám, jak jsem jednou jel vlakem do Petrohradu v kupé s lékařem z rehabilitačního centra. Říkal, že po návratu z války je nezbytně nutné projít rehabilitací. Když jsem mu řekl, že jsem v lávře, jen poznamenal: „Žádné rehabilitační centrum nedokáže to, co chrám.““

Nyní již dva roky (1999) plní Nikolaj povinnosti zvoníka. Ze začátku bylo obtížné přivyknout pravidelnému životu, tak kontrastnímu všedním dnům u „Specnaz“.

„Bylo těžké odnaučit se příliš silným slovům. Na vojně slova nevolíš. Ale dnes jsem už odnaučil. Pokud někdy sprosté slůvko uletělo, cítil jsem, jako by se mi na rty dostala špína. Upřímně řečeno, někdy bych si moc rád zastřílel, úplně jak narkoman. Vždyť jsem prožil celý život na lovu. Ale duchovní střílet nemohou. Brzy se doufám zbavím i téhle závislosti.“

Ovšem některé specnazovské návyky využije i v lávře. Například horolezeckou přípravu. Společně se svým druhem Viktorem Afončenkem, také bývalým specnazovcem, čistí ve výšce, z níž se točí hlava, zlaté chrámové kupole. A někdy se tam uchyluje jen před shonem a marností. A je-li třeba, spustí se z osmdesátimetrové výšky během pár minut. „Specnaz“ se prostě nezapomíná.

Nikolajovým snem je stát se diákonem a vrátit se na rodnou Čukotku. V Moskvě je dle jeho slov duchovních dost a tam, v dálce, je jeho chrám, který slíbil postavit Bohu, zatím bez kříže a kupole. Znovu se mu hodí jeho dovednost pracovat ve výškách. Rád by také pracoval s dětmi a učil je chránit svou vlast. Je si jist: pokud nemůže vychovávat své budoucí ochránce vláda [tehdy jelcinovská] tak, jak je to na Rusi chápáno, bere na sebe tuto starost pravoslavná církev.

„Člověk s křížem zachraňuje víc než člověk se zbraní“ řekl mi na rozloučenou bývalý odstřelovač, nyní zvoník Trojicko-sergijevské lávry, Nikolaj Kravčenko.